

Paekonverentsil saadi teadmisi ja kindlustunnet

Väike-Maarjas peetud Pandivere paekonverentsil rääkisid teadlased meie rahuskivi tähtsusest paljudes eluvaldkondades, samuti saadi kindlustunnet, et uute karjäärade-kaevanduste rajamisel arvestatakse rahva tahtega ja uusi keskkonnaniske ei võeta.

Raivo Raigna

raivo.raigna@virumaateataja.ee

Väike-Maarja vallavanem Indrek Keskküla ütles konverentsi avasõnas, et paeaasta eesmärgiks on kaasa aidata paekivi populariseerimisele. "Rahuskivi saab rahva kiviks siis, kui inimesed tunnevad ja hindavad teda, teavad tema mõju ja kasutusvõimalusi, oskavad kaevandada, käepäraste vahenditega töödelda ja kasutada ehitamiseks, aiakujunduseks, suveniiride ja ehte valmistamiseks," kõneles Keskküla.

Muret teeb Virumaa elanikele see, et põlevkivi töötlejal Viru Keemia Grupil on plaanis uurida fosforiidi kasutamise võimalikkust Eestis, milles nähakse otsest ohtu põhjaveele ja riske elukeskkonnale.

Riigikogu keskkonnamissiooni liige Tõnis Kõiv toonitas, et veerandsaja aasta taguse nn fosforiidisõja aegade võrreldes on kõige tähtsam aegade erinevus. "Nüüd käib maavara uurimine ja kaevandamine meie endi – Eesti seaduste järgi. Seadused näevad selliste ettevõtmiste puhul ette väga põhjalikku kohalike inimeste huvidega arvestamist. Fosforiidi kaevandamiseks uuringute al-

gatamise protsess, kas üldse on võimalik fosforiiti kaevandada, peab olema avalik. Igaüks võib selles osaleda, oma arvamust avaldada ja igal juhul on mõistlik seda õigust kasutada," selgitas Tõnis Kõiv.

Geoloogiadoktor Kalle-Mart Suuroja esines loenguga Eesti paekivierimitest ja rikkalikust kollektsoonist, nimetades tähtsaks kohaks Virumaa, kus leidub suur osa sajakonnanast Eesti paekivierimist ja kus märkimisväärne on ka Tamsalu rõngaspaas. Alates 1870. aastast on rõngaspaas tänu oma puhtusele olnud Tamsalu ja Rakkese Eesti lubjatõustuse toore. Sama paekivi on kasutatud ka ilmastikukindla ilusa ehituskivina.

Eesti geoloogiakeskuse hüdrogeoloogia osakonna juhataja professor Rein Perens rääkis, et Pandivere on kogu Eesti suurim puhta vee moodustumise ala. Kuid õhuke pinnakate, karstilehtrite ja allikate rohkus teevad selle ala ka erakordselt tundlikuks põllumajandusest lähtuvale pinna- ja põhjaveereostusele. "Pandivere põhjavee kvantitatiivse ja keemilise seisundi järelevalvet tehakse Väike-Maarja automaatseirejaamas ja need andmed on iga

päev teadlaste huviobjektiks," märkis Perens.

Tallinna tehnikaülikooli geoloogiaprofessor Rein Einasto kõneles paekarjäärade tähtsusest maastikukultuuris. Teadlase arvates on suurte karjäärade aeg ümber ja tulevik kuulub korrastatud maastikukultuuriga väikekarjääridele.

Eesti Maaviljeluse Instituudi teadur põllumajandusdoktor Tiiu Maran tegi ettekande kaltsiumi osatähtsusest taimede kasvatamisel. "22 protsenti Eesti põllumuldadest on kaltsiumiväetised ja happelised ning vajavad lupjamist, milleks sobivad põlevkivituhk, klinkritolm, lubjakivijahu ja dolomiidijahu," selgitas teadlane.

PAIKI tegevjuht Aivar Niinemägi rääkis konverentsist kokkuvõtteid tehes, et peatselt saab meie rahuskivi ja Pandivere paeriigi väärtusi tutvustada külalistele seitsmes võõrkeeles, sest korraldatakse vastav giidide koolitus. Järgmisena võõrustab Pandivere paekonverentsi 2012. aastal Tamsalu.

Konverentsile järgnes õppekursioon Pandivere paeriigis: Kaarma paemurd, Kilti loss, Liiduri lubjaahi ja Võivere tuuleveski.

PAEKIVI

- Karbonaatkivimi rahvapärane nimetus.
- Tuntumad Eesti paekivid: lubjakivi ja dolomiit.
- Alates 4. maist 1992 on paas Eesti rahuskivi.